

Praktično usposabljanje študentov tudi v Covid-19 razmerah

Practical training for students even in COVID-19 conditions

Internships for students have been part of the Graphic and Media Technology graduate programme at the Faculty of Natural Sciences and Engineering of the University of Ljubljana since 1996. The programme is carried out in the fifth semester of study and consists of 600 hours or 15 weeks. It is supported by a tripartite agreement on practical training between all three actors of practical training, i.e. the training organisation, the students and the faculty, and it brings credits. Students complete their practical training in small and large companies in the paper and paper processing and packaging industry, in printing houses, publishing houses, design and advertising agencies, media companies, production companies, educational institutions, research institutes in the field of graphics, in trade and in public administration.

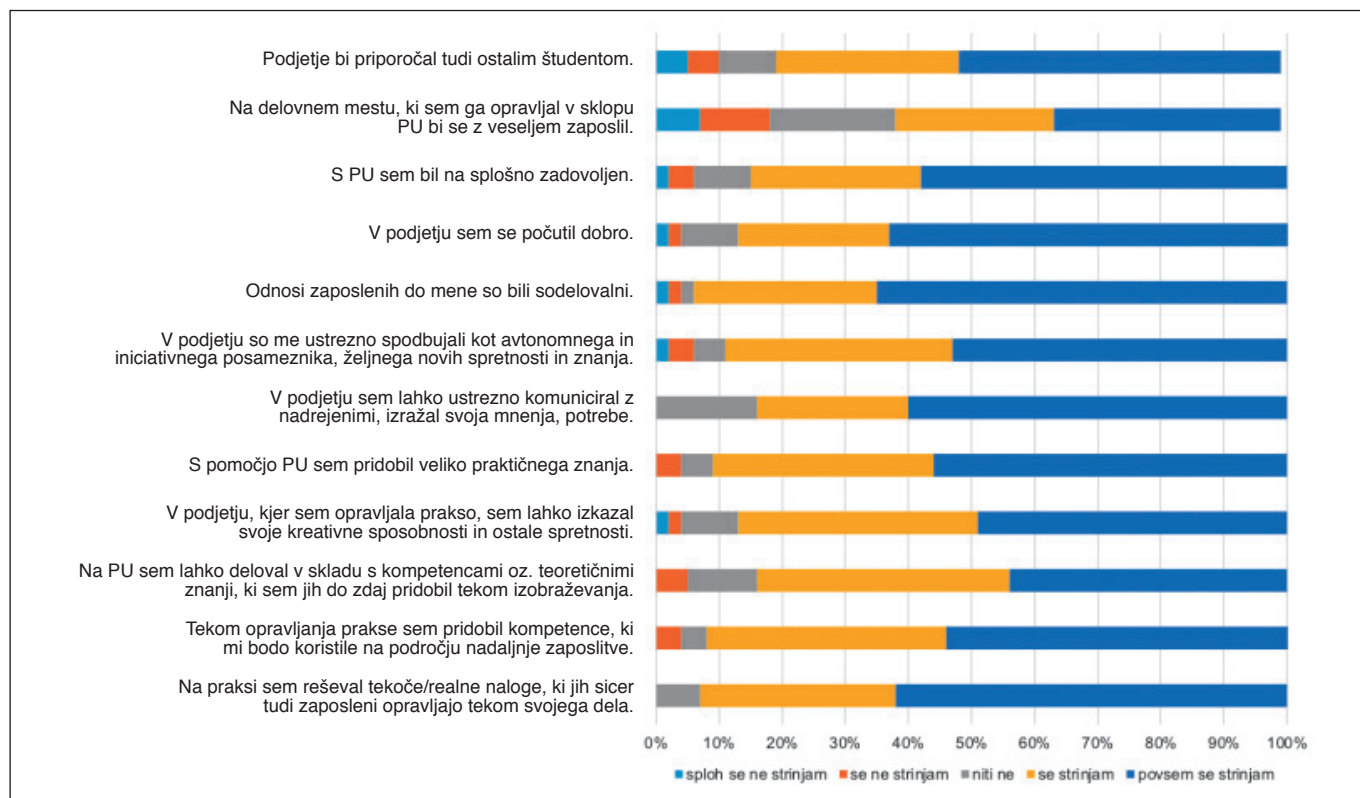
Praktično usposabljanje študentov je del visokošolskega študijskega programa Grafična in medijska tehnika na Naravoslovnotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani že od nastanka programa leta 1996. Izvaja se ga v petem semestru študija, in sicer v obsegu 600 delovnih ur oz. 15 tednov. Podprto je s tripartitno pogodbo o praktičnem usposabljanju med vsemi tremi deležniki praktičnega usposabljanja, tj. organizacijo usposabljanja, študentom in fakulteto, ob tem je s pedagoškega vidika kreditno točkovano. Študenti se usposabljujejo v manjših in večjih papirnih ter papirno predelovalnih in embalažnih podjetjih, tiskarstvu, založništvu, oblikovalskih in oglaševalskih agencijah, medijskih in televizijskih hišah, produkcijskih podjetjih, izobraževalnih ustanovah, raziskovalnih institutih s področja grafične dejavnosti, trgovini ter javni upravi.

Praktično usposabljanje se v načelu deli na informativno spoznavanje organizacije oz. delovne sredine, delno aktivno in aktivno vključevanje študenta v izvajanje delovnih nalog pod vodstvom delovnega mentorja v organizaciji.

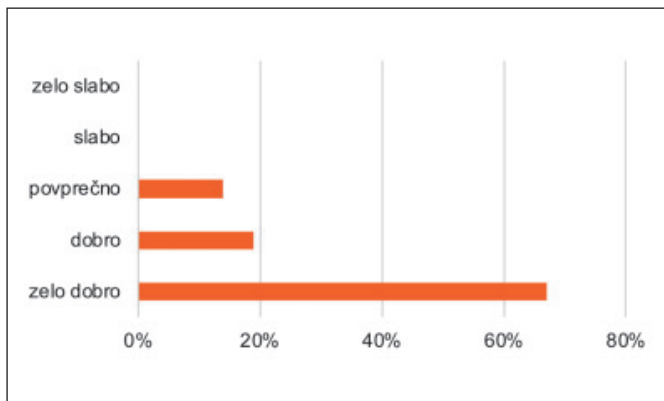
Konkretna vsebina praktičnega usposabljanja se prilagodi delovnemu procesu organizacije, v kateri se proces izvaja, ob upoštevanju nagnjenj in želja študentov, pri čemer je treba upoštevati osnovni cilj izobraževalnega programa, ki je: usposobiti diplomante za samostojno vodenje delovnih procesov in predvsem za načrtovanje novih izdelkov.

V študijskem letu 2020/21 je tako bilo na usposabljanju 62 študentov programa Grafična in medijska tehnika. Usposabljali so se v 46 organizacijah grafične stroke: od tega dve tretjini študentov na področju grafičnega oblikovanja, preostala tretjina, tj. 17 % študentov je bila razdeljena na tehnološko področje, in 16 % na področje »novih« oz. digitalnih medijev. Na tem

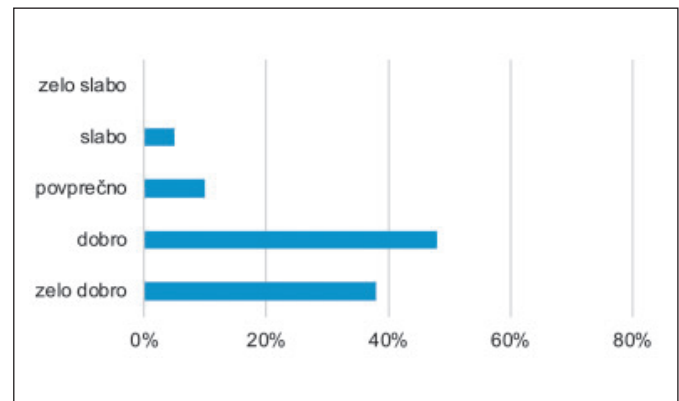
mestu želiva avtorja izpostaviti, da se na področju papirno in papirno predelovalne dejavnosti že nekaj let ni usposabljal noben študent. Delodajalce in področje dela so si študenti lahko poiskali sami. Če si študent ne želi ali ne more poiskati delodajalca za obdobje praktičnega usposabljanja sam, jim pomaga služba za praktično usposabljanje na fakulteti. Zadovoljstvo na praktičnem usposabljanju v študijskem letu 2020/21 so študenti podali v vprašalniku po koncu usposabljanja, ki je prinesel naslednje zaključke: z izvedbo praktičnega usposabljanja so bili študenti (zelo) zadovoljni – zadovoljni so bili z odnosom podjetja do praktičnega usposabljanja, čutili so vzpodbudo, pomoč in usmerjanje s strani delovnih mentorjev ter drugih zaposlenih in se v podjetju počutili sprejete v kolektiv. Zadovoljni so bili z delovnimi nalogami, usvojenimi praktičnimi znanji in s pridobljenimi kompetencami, za katere menijo, da jim bodo koristile pri iskanju njihove prve zaposlitve (slika 1).

Slika 1: Ocena izvajanja praktičnega usposabljanja (PU) s strani študentov. / Figure 1: Assessment of the implementation of practical training by students.

Slika 2: Ocena dela študenta na praksi s strani delovnih mentorjev v podjetjih. / Figure 2: Evaluation of student work in practice by work mentors in companies.

Slika 3: Ocena strokovnega znanja študenta s strani delovnih mentorjev v podjetjih. / Figure 3: Assessment of student expertise by work mentors in companies.

Z oceno "dobro" so ocenili tudi pedagoške mentorje na fakulteti, bili so zadovoljni z njihovo odzivnostjo in strokovno pomočjo ter dejstvom, da so mentorji upoštevali njihove želje in predloge tudi pri izdelavi zaključne seminarske naloge. Študenti pa so si želeli več stika in sodelovanja med pedagoškim in delovnim mentorjem v podjetju, ob tem so poudarili, da bi jih pedagoški mentorji obiskali tudi na delovnem mestu (razlog za nastalo situacijo lahko iščemo tudi v nenaklonjenih razmerah zaradi covid-19).

Približno dve tretjini študentov (69 %) je za opravljeno delo prejelo nagrado, približno enak je tudi delež študentov, ki jim je delodajalec povrnil stroške malice in prevoza.

Vprašalnik so izpolnjevali tudi delodajalci oz. delovni mentorji. Ti so bili prav tako zadovoljni z izvedbo praktičnega usposabljanja in z delom študentov. Glavnina delodajalcev ni bila neodločna pri sprejemu študentov na prakso in je pri izvajanju prakse že sodelovala v preteklih letih. Delo in strokovno znanje študentov so delovni mentorji ocenili kot (zelo) dobro (sliki 2 in 3): v študentih vidijo predvsem pomoč za reševanje tekočih delovnih problemov in kot priložnost za vzpostavitev sodelovanja s fakulteto. Slaba polovica jih obenem meni, da študent v podjetje prinese nova strokovna znanja, kar je vzpodbudno.

Da praktično usposabljanje daje obojestransko korist, tako za študente kot za delodajalce, priča tudi podatek, da so kar 41 % študentom delodajalci ponudili delo tudi po končani praksi, in sicer v obliki študentskega dela, medtem ko je vsakemu tretjemu študentu delodajalec ponudil redno zaposlitev. Večina študentov pravi, da bi podjetje, kjer so opravljali prakso, priporočali tudi drugim študentom. Obenem zelo veselijo dejstvo, da bi glavnina podjetij (pribl. 80 %) študente, glede na njihovo izkazano vneto in odnos do dela, najverjetneje tudi zaposlila, če bi za to obstajale dane možnosti.

Usposabljanje študentov v papirni in papirno predelovalni panogi

Naravoslovnotehniška fakulteta, Oddelek za tekstilstvo, grafiko in oblikovanje, Katedra za informacijsko in grafično tehnologijo, je edina visokošolska institucija v Sloveniji z akreditiranim študijskim programom, ki vključuje pester nabor

predmetov s papirnega in papirno predelovalnega področja grafične stroke, kot so: Grafični materiali, Embalaža 1 in 2, Grafične preiskave, Načrtovanje ekološke embalaže, Metode karakterizacije grafičnih izdelkov, Dodelava grafičnih izdelkov in nov predmet, Zaporne lastnosti embalažnih materialov in drugih sistemov ter na doktorskem študiju, Funkcionalizacija grafičnih materialov. Iz navedenega je razvidno, da se študentje s tematiko "papirja" srečajo in seznanijo na vseh nivojih študija, tako dodiplomskem kot magistrskem in doktorskem nivoju. Tematika določenim celo vzbudi izziv do te mere, da bi se vanjo poglobili in bi si papirno in papirno predelovalno panogo izbrali za opravljanje praktičnega usposabljanja ali iskanje prve redne zaposlitve. A izkušnje kažejo, da taki študenti s strani delodajalcev prevečkrat naletijo na pomanjkanje interesa po mladih kadrih in "gluha ušesa" s strani ka-

drovnikov. Izpostaviti je treba, da ima delodajalec ob večmesečnem praktičnem usposabljanju idealno priložnost, da študenta spozna, preveri njegove ambicije za delovanje v izrazito raziskovalno naravnano okolju, kjer izzivov nikoli ne zmanjka in ga angažira za nadaljnje sodelovanje, ki se lahko začne v obliki izdelave diplomske naloge in nadgradi v dolgotrajnejše sodelovanje, ne nazadnje tudi zaposlitev. Predstavljeni diagrami naj bodo spodbuda panogi, da reagira na povpraševanja mladih in fakultete, po prostih delovnih mestih za učna usposabljanja in ponudi mladim priložnost preizkusiti se tudi v proizvodnem sektorju, da ne bodo področja grafike spoznavali zgolj z oblikovalskega vidika.

Mirjam Leskovšek in Klemen Možina,
Naravoslovnotehniška fakulteta
niverze v Ljubljani

Ob tej priložnosti se Oddelek za tekstilstvo, grafiko in oblikovanje zahvaljuje za sodelovanje pri izvajanju praktičnega usposabljanja v študijskem letu 2020/21 naslednjim delodajalcem:

1975, umetniško ustvarjanje, d.o.o.; Adria Media Ljubljana, d.o.o.; Aero Print, d.o.o.; Baby center, d.o.o.; Biring biro, d.o.o.; Biro Stara Ljubljana, d.o.o.; Brydgc Capital LTD, London, Velika Britanija; Celtra, d.o.o.; Color print, Davor Stepančič, s.p.; D Studio Consulting LTD, London, Velika Britanija; Debora, d.o.o.; DFVU, d.o.o.; Digitalna agencija Ideaz; EGP, d.o.o.; Eurograf, d.o.o.; Filter urbane rešitve, d.o.o.; Kvants – Visart, d.o.o.; Grafika Soča, d.o.o.; Gravoprint, Domen Kodrič, s.p.; ICP Inštitut za celulozo in papir; Jaz in Božo, d.o.o.; Kalmia, d.o.o.; Know-how, d.o.o.; Ljudje, d.o.o.; Luka Koper, d.d.; M&K Seibert, d.o.o.; Magma Media, d.o.o.; Muzej za arhitekturo in oblikovanje; UL, Naravoslovnotehniška fakulteta; Permisa, d.o.o.; Print & More, d.o.o.; Mitja Matjaž, s.p.; Pro-Mak, d.o.o.; Radio Fantasy; RD Elektronika, d.o.o.; Reklame Žarn, Franci Žarn, s.p.; Rubikon Graf; Scornik Gerstein LLP, London, Velika Britanija; SES Center management, d.o.o.; Showtime marketing, d.o.o.; Slomedia, d.o.o.; Studio Prapa; Utopia film, d.o.o.; Visiva, d.o.o.; Vodik, d.o.o.; VPM Seršen Marko, s.p.; Zadruga Novaki, z.o.o.; Zera, d.o.o.